

บทที่ 2

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่ายังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับ การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษามาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและรายงานวิจัยในต่างประเทศ และสรุปได้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนดังนี้

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

ฉัตร ทวีสุข (2515: 86-93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนนครหลวงกรุงเทพธนบุรี" โดยใช้แบบสำรวจกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในเขตนครหลวงกรุงเทพธนบุรี จำนวน 65 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า สภาพทั่วไปของโรงเรียนยังไม่ถูกสุขลักษณะ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนยังไม่ดีพอ จำแนกได้เป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ท่าเลที่ตั้งของโรงเรียนไม่ถูกหลักสุขาภิบาล เนื้อที่ของโรงเรียนคับแคบยากต่อการขยายโรงเรียนในอนาคต
2. โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับความรำคาญจากกลิ่นเหม็น ผุ่นละออง ความสิ้นสะอาดอื่น ๆ ทำให้นักเรียนเสียสมาธิในการเรียน และอาจจะมีผลเสียต่อสุขภาพ
3. โรงเรียนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 50 มีสนามเล่นไม่เพียงพอ
4. ห้องเรียนคับแคบ นั่งเรียนกันอย่างแออัดห้องละ 55 และมีห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
5. แสงสว่างและการระบายอากาศมีหลายโรงเรียนจำเป็นต้องรีบแก้ไข เพราะมีแสงสว่างไม่เพียงพอ และห้องเรียนร้อนอบอ้าวมาก

6. โรงเรียนหลายแห่งไม่มีโรงอาหาร และที่มีอยู่ก็คับแคบ

7. มีจำนวนโรงเรียนร้อยละ 33.33 ที่ยอมรับว่าการรักษาความสะอาดในโรงเรียนยังไม่ดีพอ จำเป็นต้องแก้ไข นอกจากนี้มีโรงเรียนอีกร้อยละ 52.63 มีความเห็นว่าการระบายน้ำโสโครกในโรงเรียนต้องรีบแก้ไขโดยด่วน

8. สำรวจและทำบัญชีสภาพ: ไม่เห็นเมล็ดอื่น จ. น. น. 5

กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม (2517.2521: 55) ได้ทำการทดลองและวิจัยโครงการสุขศึกษาในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองปรับปรุงงานสุขศึกษาในโรงเรียนท้องที่ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้เปรียบเทียบ 3 โรงเรียน

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า

1. สภาพทั่ว ๆ ไปของโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีรั้วกันเป็นสัดส่วน อยู่ห่างไกลจากเสียงรบกวนต่าง ๆ เช่น รถ เรือ เครื่องจักร มีฝุ่นละอองในบางครั้งที่มา

2. การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.1 โรงเรียนในกลุ่มทดลองมีการตกแต่งบริเวณมากกว่าโรงเรียนเปรียบเทียบ

2.2 โรงเรียนในกลุ่มทดลองมีการจัดห้องเรียน อาคารเรียนดีขึ้น

2.3 มีความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างคณาจารย์ ครู นักเรียน ในเรื่องของการรักษาความสะอาด และการกำจัดขยะ

2.4 โรงเรียนในกลุ่มทดลอง และโรงเรียนในกลุ่มเปรียบเทียบไม่มีห้องพยาบาลเป็นเอกเทศ ต้องใช้ห้องพักครู หรือห้องทำงานของครูใหญ่ โดยจัดวางเตียงพักแล้วใช้ร่วมกัน

2.5 โรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีโรงอาหารเลย

2.6 น้ำดื่ม น้ำใช้ ในโรงเรียนเปรียบเทียบมีปริมาณเพียงพอ ส่วนโรงเรียนกลุ่มทดลองมีน้ำไม่เพียงพอ และโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ใช้น้ำจาก ภูเขา คลองเป็นส่วนใหญ่

จรรยา บัณฑิตวิทยากร (2522: จ-ฉ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเขตการศึกษา 10" เพื่อศึกษาสภาพการจัดสิ่งแวดล้อมใน

โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ และเปรียบเทียบ สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยใช้แบบสำรวจที่สำรวจโดยผู้วิจัยของ และแบบสำรวจที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือครูเป็นผู้ตอบ รวมทั้งสิ้น 114 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ ยกเว้น เรื่องการจัดน้ำดื่ม น้ำใช้ ส้วม ต่ำกว่าเกณฑ์ ไม่สะอาดและไม่ถูกสุขลักษณะ สภาพการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาคือว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการศึกษาเอกชน โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีปัญหาสภาพการจัดสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน นอกจากโรงเรียนในเขตเทศบาลได้รับเหตุน้ำท่วมจากเสียงรบกวนมาจากโรงเรียนนอกเขตเทศบาล น้ำดื่ม น้ำใช้ในโรงเรียนในเขตเทศบาลใช้น้ำประปา ส่วนโรงเรียนนอกเขตเทศบาลใช้น้ำบ่อ กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ส่วนใหญ่ยังไม่ถูกสุขลักษณะ

พรเพ็ญ ทิพนธธีรภาพ (2522: 80-82) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของ อาจารย์ใหญ่ต่อสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครส่วนมาก เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่เนื้อที่ตั้งโรงเรียนมักอยู่ในบริเวณวัด ทำให้เนื้อที่บริเวณสนาม บริเวณอื่น ๆ ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งยังมีเหตุน้ำท่วมอื่น ๆ อีกหลายอย่าง
2. ห้องเรียนส่วนใหญ่จรมีโต๊ะ เก้าอี้เพียงพอ มีอากาศถ่ายเทดี แสงสว่างพอเหมาะ แต่เมื่อเทียบกับชั้นเรียนแล้ว ก็ยังมีจำนวนห้องไม่เพียงพอ
3. น้ำดื่ม น้ำใช้ สามารถจัดได้อย่างถูกสุขลักษณะ แต่มีน้อย
4. ส้วมและที่ถ่ายปัสสาวะ ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
5. การกำจัดขยะมูลฝอย มีรถมารับไปกำจัด แต่การกำจัดน้ำโสโครกภายในโรงเรียน ส่วนใหญ่ยังจัดได้เพียงบางส่วน

6. ความสัมพันธ์ระหว่างครู โรงเรียน และบ้าน จัดว่าดีพอสมควร
7. จำนวนครูมีพอเพียง
8. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ
9. โรงเรียนส่วนมากมีโรงอาหาร มีห้องพยาบาล และมีรั้วโรงเรียนเรียบร้อย
10. อุบัติเหตุในโรงเรียนเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก

ปานทิพย์ ศักดิ์วารักษ์ (2522: 64-67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนสายปัญญา ปีการศึกษา 2521" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนสายปัญญา โดยใช้แบบสอบถามให้ครูแสดงความคิดเห็น แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่ามัชฌิม เลขคณิตและทดสอบความแตกต่างตามสภาพที่เป็นจริงกับตามสภาพที่ควรจะเป็น โดยการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพตามสภาพที่เป็นจริง

1.1 การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพที่อยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ การใช้อาคารเรียนให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ความมั่นคงแข็งแรงของอาคารเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในห้องเรียน บรรยากาศในห้องเรียน ความสัมพันธ์ และความเป็นกันเองระหว่างครูและนักเรียน การตกแต่งบริเวณให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น ฯลฯ

1.2 การจัดสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ได้แก่ การตรวจสอบและแก้ไขความชำรุดทรุดโทรมของอาคารต่าง ๆ การจัดบริการน้ำดื่ม ความเหมาะสมของแสงสว่างในห้องเรียน การระบายถ่ายเทอากาศ ฯลฯ

1.3 การจัดสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องแก้ไข ได้แก่ การมีแก้วน้ำประจำตัวของนักเรียน ฯลฯ

2. การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพตามสภาพที่ควรจะเป็น ครูส่วนใหญ่เห็นว่าในเกณฑ์ดีมากและดีทุกข้อ

จาวรรณ ดั่งศิริมงคล (2523 : 61-62) ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของโครงการสุศึกษาสายการศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ และเปรียบเทียบการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพของโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษา โดยใช้แบบสำรวจ นำข้อมูลมาหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาของโครงการ ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียน ตั้งแต่ 29 ไร่ลงมา จำนวนนักเรียนมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนห้องเรียน โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ มีอาคารเป็นไม้ ส่วนโรงเรียนมัศึกษามีอาคารเป็นตึก

2. เหตุรำคาญที่รบกวนการเรียนการสอนส่วนใหญ่ ได้แก่ แหล่งโสโครก โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งอบายมุข และสถานที่ตั้งส่วนใหญ่อยู่ห่างจากชุมชนน้อยกว่า 3 กิโลเมตร

3. ห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา มีแสงสว่างภายใน และการระบายอากาศเพียงพอ จำนวนโต๊ะเรียน ม้านั่ง มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

4. การจัดน้ำดื่มสำหรับนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี แต่จำนวนอ่างล้างมือยังไม่เพียงพอ

5. ส้วมและที่ปัสสาวะ ยังไม่เพียงพอ

มานิต แก้วทิต (2526 : 103-122) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การบริหารงานด้านสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3" เพื่อศึกษาสภาพการจัดดำเนินงานด้านสุขภาพในโรงเรียน ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานด้านสุขภาพในโรงเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารงานของผู้บริหาร โดยใช้แบบสอบถามตรวจสอบรายการ และมาตราส่วนประมาณค่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 269 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 124 คน โรงเรียนขนาดกลาง 85 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 60 คน ผลการวิจัยพบว่า

โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดสภาพในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ขาดความพร้อมที่จะดำเนินงานอยู่หลายประการ เช่น การป้องกันเหตุรำคาญจากสิ่งแวดล้อม

การระบายน้ำ การตรวจสอบสภาพนักเรียน ความเพียงพอของโรงอาหาร ผู้บริหารโรงเรียน เห็นด้วยหรือให้ความสำคัญต่อการบริหารงานด้านสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง และเมื่อ จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาแล้ว พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นในการบริหารงานด้านสุขภาพ ในโรงเรียน โดยส่วนรวม แยกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้บริหารโรงเรียนที่เคยผ่านการอบรมและไม่ผ่านการอบรม ผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบริหารมากกว่า 5 ปีขึ้นไป และไม่เกิน 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้การวิจัยยังปรากฏผลว่า ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ประสบและต้องการได้รับความช่วยเหลือมาก ได้แก่ งบประมาณ บุคลากรตรงตามสายงานและวัสดุอุปกรณ์การดำเนินงาน

อนุชา กิติชัยชาญ (2527 : 116-117) ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพการจัดและ การบริหารสุขศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบสภาพการจัด และการบริหารงานสุขศึกษาของโรงเรียน มัธยมศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่ กับมาตรฐานขั้นต่ำของงานสุขศึกษา โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ในโครงการ และกลุ่มที่อยู่นอกโครงการ โดยการใช้แบบ สอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสังเกตด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่า ร้อยละ และทดสอบความแตกต่างด้วยค่ายู และไค-สแควร์ ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนพบว่า

โรงเรียนในโครงการสุขศึกษา สายการศึกษา มีการจัดบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยในโรงเรียน ได้เกณฑ์มาตรฐานมากกว่าโรงเรียนนอกโครงการสุขศึกษา สายการศึกษา ในเรื่องของ อาคารเรียนหลังที่อยู่ใกล้ถนนใหญ่ ระยะทางจากโรงเรียนถึง แหล่งรวมกวน และทำลายสีลธรรม การจัดโต๊ะเรียน ม้านั่ง ท่างกระดานดำ ความสูงของ อ่างล้างมือ จำนวนส้วมนักเรียนชาย และการกำจัดขยะมูลฝอย

โรงเรียนในโครงการสุขศึกษา สายการศึกษา มีการจัดบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยในโรงเรียน ได้เกณฑ์มาตรฐานน้อยกว่าโรงเรียนนอกโครงการสุขศึกษา สายการศึกษา ในเรื่องของ ระดับแสงสว่างในห้องเรียน ความสูงของก๊อกน้ำดื่ม และจำนวน ส้วมนักเรียนหญิง

โรงเรียนในโครงการและนอกโครงการสุศึกษา สายการศึกษา ที่มีการจัดบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยในโรงเรียน ได้เกณฑ์มาตรฐานไม่แตกต่างกัน ในเรื่องของ สถานที่ตั้งในโรงเรียน ขนาดพื้นที่ดินโรงเรียน จำนวนนักเรียน อาคารเรียน บันได ขนาดของห้องเรียน โต๊ะเรียน ม้านั่ง การระบายอากาศในห้องเรียน การปลูกต้นไม้ใกล้อาคารเรียน จำนวนก๊อกน้ำดื่ม จำนวนที่มีส้วมชาย และภาชนะรองรับขยะมูลฝอย ส่วนการจัดบริหารงานด้านการจัดสิ่งแวดล้อม และความปลอดภยในโรงเรียน ที่ไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน เช่นเดียวกันในเรื่อง ของจำนวนอ่างล้างมือ การกำจัดน้ำโสโครก และโรงอาหาร

สมบัติ คุรุพันธ์ (2527: 117-119) ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพการจัดและบริหารงานสุศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 6" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัด และการบริหารสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของงานสุศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในโครงการ และนอกโครงการสุศึกษา สายการศึกษา โดยใช้แบบสำรวจแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนพบว่า

โรงเรียนนอกโครงการ มีการจัดสิ่งแวดล้อม และความปลอดภยในโรงเรียนดีกว่าโรงเรียนในโครงการ เกี่ยวกับ ขนาดพื้นที่ตั้งโรงเรียน บันได อาคารเรียน จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน การปลูกต้นไม้ใกล้อาคารเรียน ระดับแสงสว่างในห้องเรียน ความสูงของก๊อกน้ำดื่ม

กองส่งเสริมผลศึกษาและสุขภาพ กรมผลศึกษา (ม.ป.ป.: 69-77) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิจัยติดตามผลโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษา" เพื่อสำรวจสภาพสุศึกษาในโรงเรียนของโครงการสุศึกษาสายการศึกษาสังกัดต่าง ๆ เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการสุศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานสุศึกษาสายการศึกษาให้มีประสิทธิภพยิ่งขึ้น โดยใช้แบบสอบถาม ถามผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในโครงการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 142 คน กรมสามัญศึกษา 109 คน และโรงเรียนเทศบาล 45 คน ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนสังกัด

กรมสามัญศึกษาส่วนใหญ่ตั้ง เป็น เอกเทศ เป็นที่สูง น้ำท่วมไม่ถึง และมีสนามกีฬาในโรงเรียนหลายสนาม มีห้องเรียนเพียงพอ แสงสว่างและการระบายอากาศดี มีเสียงรบกวนในห้องเรียนมากที่สุด น้ำดื่ม น้ำใช้มีเพียงพอ ห้องส้วมชาย เข้าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำน้อยกว่าไม่เข้าเกณฑ์

ธีรวรรณ อิมากุล (2530 : 69-70) ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่และไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารและไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างด้วยค่า "ที" ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่และไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการจัดสิ่งแวดล้อม โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่ยังไม่มีที่ปัสสาวะนักเรียนชาย และโรงเรียนที่อยู่และไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่ไม่มีครูที่มีวุฒิทางสุขศึกษา และไม่ได้จัดอบรมครูสุขศึกษา

มัณฑนา จรรย์รัตนไพศาล (2530 : 54-58) ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า "ที" ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารรับรู้สภาพการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับคุณภาพดี 5 ด้าน ได้แก่ การจัดบรรยากาศเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิต ห้องเรียนและอุปกรณ์ อาคารเรียน น้ำดื่ม น้ำใช้และการระบายน้ำ และทำเลที่ตั้งโรงเรียน อยู่ในระดับคุณภาพปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ สวัสดิภาพในโรงเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามและบริเวณโรงเรียน และอาคารประกอบและห้องพยาบาล และผู้บริหารมีความคาดหวังว่าสภาพการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนทั้ง 9 ด้าน อยู่ในระดับคุณภาพดี

นิมิตร มิ่งมิตรพย์ (2530 : 42-45) ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบการปฏิบัติที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริงในการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 1" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริงในการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติที่คาดหวังและได้ปฏิบัติจริงในการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก มีการปฏิบัติที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด จัดให้มีบัตรสุขภาพการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูง การดูแลรักษาความสะอาด และกำจัดขยะมูลฝอย จัดให้มีถังขยะประจำห้องเรียน มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ สร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน มีบริการอาหารกลางวันแก่นักเรียน มีการให้ภูมิคุ้มกันโรค มีการควบคุมการดูแลความปลอดภัยในการเดินทางไป-กลับของนักเรียน มีเวรยามดูแลความปลอดภัยในโรงเรียนในตอนกลางวันและกลางคืน และการจัดหาหลักสูตรและแผนการสอนกลุ่มวิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพื่อไว้ให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอน และสามารถปฏิบัติจริงได้ในระดับมากที่สุดในเรื่อง จัดให้มีบัตรสุขภาพประจำตัวนักเรียนทุกคน จัดให้มีการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของนักเรียน จัดให้มีถังขยะประจำห้องเรียน

สุชาดา จันทร์ทอง (2530 : 110-120) ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการบริหารและความต้องการนิเทศด้านสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงาน ความต้องการนิเทศ การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาของครูผู้รับผิดชอบการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ในเขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้รับผิดชอบการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7 มีทั้งปัญหาการบริหารและความต้องการนิเทศด้านสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ห้องพิเศษและอาคารประกอบ น้ำดื่ม น้ำใช้ และการระบายน้ำ เสีย ส้วมและที่ปัสสาวะ และการจัดบรรยากาศเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตในโรงเรียน และมีปัญหาการบริหารและความต้องการนิเทศในระดับน้อย จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นที่ตั้งโรงเรียน สนามและบริเวณอาคารเรียน ห้องเรียนและเครื่องใช้ในห้องเรียน การกำจัดขยะมูลฝอย และสวัสดิภาพในโรงเรียน

ดารณี เกตุอุไร (2531: 54) ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังกับการปฏิบัติจริง เกี่ยวกับการบริหารโครงการสุขภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังในการปฏิบัติงานบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่องของการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะและปฏิบัติจริงได้ในระดับมาก

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

วอลเบิร์ก (Walbert 1969: 65-70) ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งที่นั่งกับบุคลิกภาพของนักเรียน" (Physical and Psychological Distance in the Classroom)" โดยมีจุดประสงค์เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า ตำแหน่งที่นั่งมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของนักเรียน โดยใช้แบบสำรวจ และเสนอข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลส่วนใหญ่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ผู้ที่นั่งหน้าชั้นจะมีความกระตือรือร้น สนใจใช้เวลากับการศึกษา ส่วนผู้ที่นั่งหลังชั้น จะมีลักษณะตรงกันข้าม คือ รู้สึกไม่มีความสุขกับโรงเรียน ไม่กระตือรือร้นในการศึกษา ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งนักเรียนในกลุ่มนี้ จะมีลักษณะคล้ายกับผู้เลือกนั่งใกล้หน้าต่าง โดยเฉพาะในเรื่องของการปฏิเสธการเรียนรู้ในโรงเรียน

แรนด์ฮาวา และ ไม เชลัค (Randhawa and Michayluk 1975: 265-277) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน เขตชนบท และในเมือง" (Learning Environment in Rural and Urban Classroom)" โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อมและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ระดับ 8 และ ระดับ 11 ในเขตชนบทและในเมือง ใช้แบบทดสอบ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายทาง (MANOVA) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANNOVA)

ผลการวิจัยพบว่า ห้องเรียนในชนบทมีการรวมกลุ่ม แคม ไม่มีระบบงานและการแข่งขันกัน ส่วนลักษณะของห้องเรียนในเมือง ประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมที่ไม่เป็นมิตร และมีลักษณะไม่น่าพึงพอใจ

ทิมม์เร็ค (Timmreck 1978: 491-497) ทำการวิจัยเรื่อง "สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาการเรียนการสอน" (Will be the Real Cause of Classroom Discipline Problems Please Stand Up) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการเรียนการสอนตามหัวข้อของ เลียวนาร์ดา เอส เดนเวิร์ธดี เสนอไว้ว่าเป็นจริงหรือไม่ที่ปัญหาการเรียนการสอนมีสาเหตุอันเนื่องมาจากครู และสาเหตุเดียวหรือสาเหตุร่วมของห้องเรียน ครูและนักเรียน โดยใช้กระบวนการเดลฟาย หาความเห็นร่วมของกลุ่มนักเรียน ครูและนักเรียน โดยใช้กระบวนการเดลฟาย หาความเห็นร่วมของกลุ่มนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา แล้วนำมาจัดเรียงลำดับที่ของสาเหตุที่ทุกกลุ่มมีความเห็นตรงกัน จากมากไปหาน้อย

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม พบว่า มีสาเหตุมาจากห้องเรียน 16 ข้อ ที่กลุ่มมีความเห็นตรงกันมากที่สุด เรียงลำดับดังนี้ อุณหภูมิ ขนาดของห้อง เสียงรบกวน แสงสว่าง การจัดโต๊ะเรียน เครื่องใช้ การถ่ายเทอากาศ ความสะอาด โต๊ะ-เก้าอี้ การออกแบบและสี สิ่งกีดขวาง กระดาน ชอล์ค แมลง หน้าต่าง คุณภาพของเครื่องใช้ เสียงสะท้อน

เบรสซี (Breysse 1980: 22-25) ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจแหล่งเสียงที่สำคัญในโรงเรียน" (Important Sources of Noise in School) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบแหล่งเสียงรบกวนที่มีอยู่ภายในโรงเรียนเอง เพราะเสียงรบกวนมี 2 แหล่ง คือ จากภายนอกโรงเรียน และแหล่งเสียงรบกวนที่มีอยู่ในโรงเรียน การสำรวจนี้ได้ใช้เครื่องมือในการวัดระดับเสียง ซึ่งประกอบด้วย เครื่องวัดเสียง เครื่องบันทึกเสียง ผลการวิจัยพบว่า แหล่งเสียงรบกวนในโรงเรียนที่มากที่สุด มาจากห้องเรียนดนตรี และโรงฝึกงานทั้งงานไม้และงานโลหะ

ทาเคตะ (Taketa 1981: 208-209) ทำการวิจัยเรื่อง "อุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาของรัฐฮาวาย" (Student Accidents in Hawaii's Public School) โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะสำรวจอุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียน และเพื่อศึกษาระบบการรายงานอุบัติเหตุในโรงเรียน โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบการรายงานอุบัติเหตุของนักเรียน ที่พยาบาลประจำโรงเรียนได้จัดทำไว้ในช่วงเวลา 1 ปี

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายประสบอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนหญิง ในอัตราส่วน 2 : 1 นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนการบาดเจ็บมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุด คือ สนามเด็กเล่น การบาดเจ็บส่วนใหญ่เป็นประเภทบาดแผลถลอก ฟกช้ำ อวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บมักเป็นที่คอ และศีรษะมากกว่าบริเวณลำตัว ไม่ทำให้เสียชีวิตหรือพิการ แต่ต้องทำให้หยุดพักการเรียน ไปชั่วคราว

โวล์เบอร์ (Woelber 1979: 4121-A-4122-A) ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจเรื่อง "กระบวนการวางแผน : ความคิดสร้างสรรค์ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้" (A Planning Process: Creative Environment for Learning) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจแนวคิดที่ให้ครูได้มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจกับทีมงานที่ทำการวางแผนสร้างหรือจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และเพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่าครูเป็นผู้ที่มีข้อมูลและการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับวิชาการซึ่งช่วยให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อกระบวนการวางแผนดังกล่าว วิธีการศึกษาข้อมูลเพื่อทำโครงการนี้ได้มาจาก 3 แหล่ง คือ 1) ศึกษาเอกสารตำราเรื่องการวางแผนสร้างหรือจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งเรียบเรียงโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่น่าเชื่อถือ 2) การเยี่ยมโรงเรียนประถมศึกษาหลายครั้ง เพื่อศึกษาบทบาทและแนวทางที่น่าสนใจในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน 3) สำรวจการตัดสินใจของครูผู้เกี่ยวข้องกับการสร้างหรือจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา มีการรวบรวมรูปภาพ ภาพสเก็ต ที่คิดและสร้างขึ้นโดยครู เพื่อนำมาจัดและเป็นเอกสารประกอบสำหรับสถาปนิกต่อไป แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ครูประถมศึกษาให้ความสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนมาก และครูสามารถให้ข้อมูลตลอดจนความช่วยเหลืออันมีค่ายิ่ง ในด้านการวางแผนจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา ดังนั้นในการวางแผนการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาควรให้ครูได้มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาและสถาปนิกที่เกี่ยวข้องด้วย

ฟอลเคนเบอร์รี่ (Faulkenberry 1980: 5739-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเรื่องการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐคาโรไลนา" (A Study of Health Instruction in South Carolina Public Senior High Schools) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสถานภาพของโปรแกรมการสอนสุขศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหาและ

เสนอแนะแนวทางพัฒนา โดยใช้แบบสอบถามถามครูสุศึกษาจำนวน 164 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดสอนวิชาสุศึกษาแยกเป็นวิชาต่างหากไม่รวมกับวิชาอื่น วิชาสุศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการศึกษา วิชาสุศึกษายังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอจากผู้บริหารระดับท้องถิ่นและระดับรัฐ ครูสุศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดคุณวุฒิทางสุศึกษา คำร่าและคู่มือครูมีคุณภาพต่ำ ยังใช้เป็นแนวทางได้น้อย และครูสุศึกษา โดยทั่วไปรู้ปัญหาของการสุศึกษาในโรงเรียนและมีความต้องการที่จะให้มีการพัฒนาการสุศึกษาในโรงเรียนต่อไป ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนควรแต่งตั้งบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและคุณวุฒิเหมาะสม เป็นผู้ประสานงานสุศึกษาในโรงเรียน 1 คน เพื่อให้แน่ใจว่ามีการดำเนินงานโครงการสุภาพในโรงเรียนทั้ง 3 ด้านอย่างครบถ้วน

แมคเฮนซี และวิลเลียมส์ (Mchenzie and Williams 1982: 284-285) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา" (Are Your Students Learning in a Safe Environment?) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้ครูเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียน และหาข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย โดยการรวบรวมข้อมูลจากครูในโรงเรียน จำนวน 50,000 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 2.60 ของโรงเรียนทั้งหมดได้รับอุบัติเหตุจากอัคคีภัย และในจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียนพบว่าร้อยละ 43 เป็นอุบัติเหตุที่ทำให้พิการและถึงตาย ร้อยละ 57 เป็นอุบัติเหตุที่ทำให้ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ๆ

อะลามชานี (Alamshahi 1985: 2861A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของตนเองและทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนเกรด 6" (The Relationship Between Self-Concept and Attitude toward School Environment of Selected Groups Sixth-Grade Students) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของตนเองและทัศนคติของนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนเกรด 6 ในโรงเรียนที่คัดเลือกมาแล้วของรัฐเทนเนสซี ศึกษาองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และองค์ประกอบทั่ว ๆ ไปในโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามการรับรู้ตนเอง และแบบสอบถามทัศนคติต่อโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า

สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ของตนเองและทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกทุกด้าน โดยคะแนนทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนจะเพิ่มมากขึ้นถ้าคะแนนการรับรู้ของตนเองเพิ่มขึ้น และคะแนนทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนจะลดลง ถ้าคะแนนการรับรู้ของตนเองลดลง

ไดยาร์ (Dyar 1976: 110-A-111-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินทัศนคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนเกรด 7" (Assessing the Environmental Attitudes and Behaviors of a Seventh Grade School Population) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนเกรด 7 เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและปัญหาสิ่งแวดล้อม และเปรียบเทียบทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนตามตัวแปรเพศ ที่อยู่อาศัย ผลการเรียน และสถานภาพทางสังคม โดยศึกษากับนักเรียนเกรด 7 จำนวน 637 คน ผลการวิจัยพบว่า การที่เด็กได้อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่สะอาดเป็นพิเศษจะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นได้ นอกจากนี้ยังทำให้เด็กเกิดความใส่ใจ เกิดการปฏิบัติหรือมีความกระตือรือร้นมากขึ้น เด็กสามารถเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติกับการปฏิบัติของตนเองได้ และเด็กสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันกับในอนาคตได้

สรุปรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยในเรื่องของโครงการสุขภาพ หรือการสุขศึกษาในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยทั้ง 3 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอนสุขศึกษา ด้านบริการสุขภาพ และด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่วนการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดและดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพโดยตรงมีน้อย และส่วนใหญ่จะศึกษาเพื่อให้ทราบถึงสภาพการจัดและบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของงานสุขศึกษาในสถานศึกษา รองลงไปเป็นการศึกษาเปรียบเทียบโรงเรียนที่เข้าโครงการสุขศึกษาสายการศึกษาและโรงเรียนที่ไม่เข้าโครงการ จากนี้ยังเป็นการศึกษาเพื่อติดตามผลโรงเรียนที่เข้าโครงการสุขศึกษาสายการศึกษ่อีกด้วย

จากผลรายงานการวิจัยที่ได้รวบรวมมาข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่า การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนทั่วไปยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพึงใจ และจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขอีกมาก เพื่อให้โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพที่ถูกลักษณะ ซึ่งมีผลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาทางด้านร่างกาย และจิตใจแก่นักเรียน ผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน จัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการสุขภาพในโรงเรียน

สำหรับในต่างประเทศนั้น ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพที่เป็นและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพโดยตรง แต่มีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการเรียนการสอนซึ่งได้แก่สภาพของห้องเรียน มีการสำรวจเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของครูด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ มีงานวิจัยที่ให้ข้อเสนอแนะให้โรงเรียนทุกโรงเรียนแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีวุฒิเหมาะสม เป็นผู้ประสานงานสุขภาพในโรงเรียน นอกจากนี้มีงานวิจัยเพื่อตรวจสอบ มาตรฐานความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ครูตระหนักถึงความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน และการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของตนเองและทัศนคติของนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน จะเห็นได้ว่าไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพโดยตรงมาก่อน

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร" จะทำให้ทราบถึงสภาพการจัดดำเนินงาน เกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเป็นไปได้อย่างไร ซึ่งเป็นพื้นฐานให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปเป็นแนวทางในการจัดดำเนินการสภาพแวดล้อมต่อไปในอนาคตให้ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์ และเป็นประชากรที่มีคุณภาพดีของประเทศชาติ